

Белорусский государственный университет

Филологический факультет

Кафедра русской литературы

«Историко-теоретическое рассмотрение избранных творений
Святителя Игнатия (Брянчанинова)»

Слизова Полина Владимировна

Руководитель Шпаковский И.И.

РЕФЕРАТ

Структура и объем. Работа состоит из «Введения», трёх глав, разделённых на параграфы, «Заключения» и «Списка использованной литературы». Общий объем – 77 машинописных страниц, список использованных источников включает 33 наименования.

Ключевые слова: ХРИСТИАНСТВО, ДУХОВНАЯ ПРОЗА, ЖАНР ПРОПОВЕДИ, ТРАДИЦИЯ, НОВАТОРСТВО, ДУХОВНО-РЕЛИГИОЗНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ.

Объектом исследования являются следующие сочинения святителя Игнатия (Брянчанинова): «Плач инока о брате его, впадшем в искушение греховное», «Плач мой», «Голос из вечности. Дума на могиле».

Предмет исследования – традиции и новаторство в художественном воплощении духовно-религиозных, антропологических, эстетических, педагогических идей в сочинениях свт. Игнатия (Брянчанинова).

Цель исследования: выявление духовно-религиозного и нравственного потенциала сочинений свт. Игнатия и определение их важнейших литературно-художественных особенностей, структурно-семантической специфики.

Методы исследования: историко-теоретический метод в сочетании целостным и семиоэстетическим подходом к литературному произведению.

Актуальность избранной темы обусловлена тем, что до настоящего времени, при возрастающем интересе литературоведов к духовному наследию свт. Игнатия, малоизученной оказывается такая сторона его творчества, как жанровая специфика, поэтика и стилевые особенности сочинений автора.

Научная новизна работы: впервые в отечественном литературоведении предпринята попытка выявления и систематизации основных аспектов идейно-духовной содержательности и жанрово-стилистических особенностей таких сочинений святителя, как «Плач инока», «Плач мой»; дополнены ранее проведённые исследования стихотворения в прозе «Голос из вечности».

Полученные результаты. Проведён анализ поэтики и стилевых особенностей избранных творений свт. Игнатия, выявлены генезис и эволюция его творческого пути при использовании историко-теоретических приёмов изучения литературы, литературно-духовное наследие святителя рассмотрено в контексте развития русской культуры XIX века и дана оценка этого наследия.

Практическая значимость. Результаты проведённого исследования могут быть использованы в преподавании курса истории русской литературы XIX века, в разработках лекционных и специальных курсов по истории русской литературы, при дальнейшем изучении специфики и роли духовной прозы в мировом литературном процессе, а также при создании программ, учебников и учебно-методических пособий для студентов филологических специальностей, в практике школьного обучения.

Дипломная работа написана самостоятельно.

РЭФЕРАТ

Структура і аб'ём. Праца складаецца з «Увядзення», трох глаў, падзеленых на параграфы, «Заклучэння» і «Спіса выкарыстанай літаратуры». Агульны аб'ём – 77 машынапісных старонак, спіс выкарыстаных крыніц уключае 33 найменні.

Ключавыя словы: ХРЫСЦІЯНСТВА, ДУХОЎНАЯ ПРОЗА, ЖАНР ПРОПАВЕДЗІ, ТРАДЫЦЫЯ, НАВАТАРСТВА, ДУХОЎНА-РЭЛІГІЙНЫ ПАТЭНЦЫЯЛ.

Аб'ектам даследавання з'яўляюцца наступныя сачыненні свяціцеля Ігнація (Брянчанінава): «Плач інака аб браце яго, впадшем у спакусу грахоўную», «Плач мой», «Голас з вечнасці. Дума на магіле».

Прадмет даследавання – традыцыі і наватарства ў мастацкім увасабленні духоўна-рэлігійных, антрапалагічных, эстэтычных, педагагічных ідэй у творах свц. Ігнація (Брянчанінава).

Мэта даследавання: выяўленне духоўна-рэлігійнага і маральнага патэнцыялу твораў свц. Ігнація і вызначэнне іх найважнейшых літаратурна-мастацкіх асаблівасцяў, структурна-семантычнай спецыфікі.

Метады даследавання: гісторыка-тэарэтычны метады ў спалучэнні з цэласным і семіоэстэтычным падыходам да літаратурнага твору.

Актуальнасць абранай тэмы абумоўлена тым, што да гэтага часу, пры большай цікавасці літаратуразнаўцаў да духоўнай спадчыны свц. Ігнація, малавывучанай аказваецца такая старана яго творчасці, як жанравая спецыфіка, паэтыка і стылявыя асаблівасці твораў аўтара.

Навуковая навізна працы: упершыню ў айчынным літаратуразнаўстве зроблена спроба выяўлення і сістэматызацыі асноўных аспектаў ідэйна-духоўнай змястоўнасці і жанрава-стылістычных асаблівасцяў такіх твораў свяціцеля, як «Плач інака», «Плач мой»; дапоўнены раней праведзеныя даследаванні верша ў прозе «Голас з вечнасці».

Атрыманыя вынікі. Праведзены аналіз паэтыкі і стылявых асаблівасцяў абраных тварэнняў свц. Ігнація, выяўлены генезіс і эвалюцыя яго творчага шляху пры выкарыстанні гісторыка-тэарэтычных прыёмаў вывучэння літаратуры, літаратурна-духоўная спадчына свяціцеля разгледжана ў кантэксце развіцця рускай культуры XIX стагоддзя і дадзена ацэнка гэтай спадчыны.

Практычная значнасць. Вынікі праведзенага даследавання могуць быць выкарыстаны ў выкладанні курсу гісторыі рускай літаратуры XIX стагоддзя, у распрацоўках лекцыйных і спецыяльных курсаў па гісторыі рускай літаратуры, пры далейшым вывучэнні спецыфікі і ролі духоўнай прозы ў сусветным літаратурным працэсе, а таксама пры стварэнні праграм, падручнікаў і вучэбна-метадычных дапаможнікаў для студэнтаў філалагічных спецыяльнасцяў, у практыцы школьнага навучання.

Дыпломная праца напісана самастойна.

SUMMARY

Structure and volume. The work consists of "Introduction", three chapters divided into paragraphs, "Conclusions" and "List of used literature". 77 pages, 33 sources.

Key words: CHRISTIANITY, SPIRITUAL PROSE, THE GENRE OF SERMON, TRADITION, INNOVATION, SPIRITUAL-RELIGIOUS POTENTIAL.

The object of the study is the following works of St. Ignaty (Bryanchaninov's): "Weeping of a monk about his brother, tempted by sinful", "My lamentation", "A voice from eternity. Meditation on the grave".

The subject of the study is tradition and innovation in the artistic embodiment of spiritual, religious, anthropological, aesthetic, and pedagogical ideas in the works of St. Ignaty (Bryanchaninov's).

The purpose of the study: the identification of the spiritual and religious and moral potential of the works of St. Ignaty and the definition of their most important literary and artistic features, structural and semantic specificity.

Research methods: a historical-theoretical method in combination with a holistic and semioesthetic approach to a literary work.

The relevance of the selected topic is due to the fact that at present, despite the growing interest of literary critics to the spiritual heritage of St. Ignaty, some aspects of his work, such as genre specificity, poetics and stylistic features of the author's works, turn out to be poorly studied.

Scientific novelty of the work: for the first time in the national literary criticism there has been an attempt to identify and systematize the main aspects of the ideological and spiritual content and genre-stylistic features of such works of the saint as "Weeping of a monk", "My lamentation"; the earlier studies of the poem in the prose "A voice from eternity" were supplemented.

Results. The analysis of poetics and style features of selected creations has been conducted. St. Ignaty, the genesis and evolution of his creative path are revealed with the use of the historical and theoretical methods of studying literature. The literary and spiritual heritage of the saint has been considered in the context of the development of Russian culture of the XIX century. And finally the assessment of this heritage has been given.

Practical significance. The results of the research can be used as a part of the course on the history of XIX century Russian literature, the development of lectures and special courses on the history of Russian literature with further study of the specifics and role of spiritual prose in the world literary process, as well as in the creation of programs, textbooks and educational-methodological aids for students of philological departments of universities or secondary schools.

The thesis was written independently.